

KARIERNA ORIENTACIJA: INFORMACIJE IN ZANIMIVOSTI ZA POMOČ PRI ODLOČANJU GLEDE IZBIRE SREDNJE ŠOLE

maj, 2020

POKLICNO ODLOČANJE, NAČRTOVANJE KARIERE

- ▶ Kariera: posameznikova življenjska pot na področju učenja in dela.
- ▶ Razvoj kariere = pridobivanje spretnosti in izkušenj (formalne in neformalne oblike učenja in dela).
- ▶ Načrtovanje in vodenje kariere = večanje kompetentnosti, znanja in zmožnosti za delo, poteka vse življenje.
- ▶ Pomembno je (s)poznavanje samega sebe.

Dejavniki poklicnega
odločanja
in
(s)poznavanje sebe

Interesi

- ▶ Kaj me zanima? O čem veliko vem?
- ▶ Kaj rad počnem v prostem času?
- ▶ Pri katerih opravilih uživam?
- ▶ Kateri šolski predmeti so mi najbolj všeč?
- ▶ Kaj rad opazujem? O čem rad razmišljam?
- ▶ Kaj mi daje voljo in energijo?
- ▶ Kaj si želim od življenja?
- ▶ Kateri poklici me veselijo?
- ▶ Kakšen prispevek bi rad dal svetu?
- ▶ ...

▶ Delo naj nas veseli.

- ▶ Dobro je, da delo vsebuje čim več nalog, ki nas veselijo. Tako ohranjamo motiviranost za delo ali pa se lažje prilagodimo novim zahtevam. Interes je največji pobudnik za hitro učenje.

▶ Interesi se spreminjajo.

- ▶ Interesi se skozi življenje razvijajo in spreminjajo, zato ni nujno, da vas bodo vedno zanimale iste stvari.

▶ Odkrivajte svoje interese.

- ▶ Interese odkrivate s pomočjo hobijev, s pomočjo »sanjarjenja«, kaj bi delali, če ne bi imeli nobenih omejitev, lahko pa tudi s pomočjo interesnih vprašalnikov in testov.

Osebnostne lastnosti

- ▶ Kako reagiram? Kako delujem?
- ▶ Katere so moje pozitivne lastnosti?
- ▶ Kje so moje pomanjkljivosti?
- ▶ Kako vidijo moje lastnosti drugi ljudje?
- ▶ Pri katerih poklicih bi se s svojimi lastnostmi lahko izkazal?
- ▶ Natančnost, odgovornost, odločnost, zanesljivost, discipliniranost, vztrajnost, delavnost, strpnost ...
- ▶ Osebnostne lastnosti so pomembnejše pri delu (službi) kot pri samem šolanju. Vendar jih je potrebno upoštevati že zdaj, ko se izbira nadaljnja pot izobraževanja.
- ▶ Zakaj? Si lahko predstavljaš trgovko v trgovini z oblačili, ki težko naveže stik z ljudmi? Ki se ustraši „glasnih“, ekstavertiranih strank? Bi želel, da ti svetuje ali ti postreže taka oseba?

Sposobnosti, veščine in spretnosti

- ▶ V čem si dober, uspešen?
- ▶ Katere sposobnosti, spretnosti in veščine imaš dobro razvite in katere slabše?
- ▶ Kje vidijo tvoji starši, prijatelji, učitelji tvoja močna področja?
- ▶ Kje bi lahko bi s sposobnostmi, ki jih imaš dobro razvite, uspešen?
- ▶ **FIZIČNE SPOSOBNOSTI:** telesna spretnost, ročna spretnost, skladnost gibov, odzivnost, telesna moč, zdravstveno stanje (astma, srčna obolenja, okvare hrbtenice, ploske noge ...).
- ▶ **SPOSOBNOSTI ZAZNAVANJA:** vid, sluh, vonj, tip, okus, ravnotežje.
 - ▶ preizkus razlikovanja barv: elektrotehnik, zobotehnik, kozmetični tehnik
 - ▶ preizkus globinskega vida: zidar
- ▶ **PSIHIČNE SPOSOBNOSTI:** besedne, matematične, spominske, prostorska predstavljalnost, reševanje problemov ...
- ▶ Sposobnosti so pomembne v smislu, da veš, kaj in koliko zmoreš. Niso pa edina determinanta uspešnosti in zadovoljstva pri delu.

Delovne in učne navade

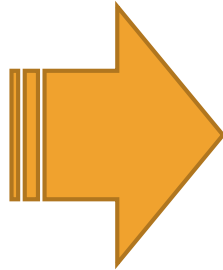
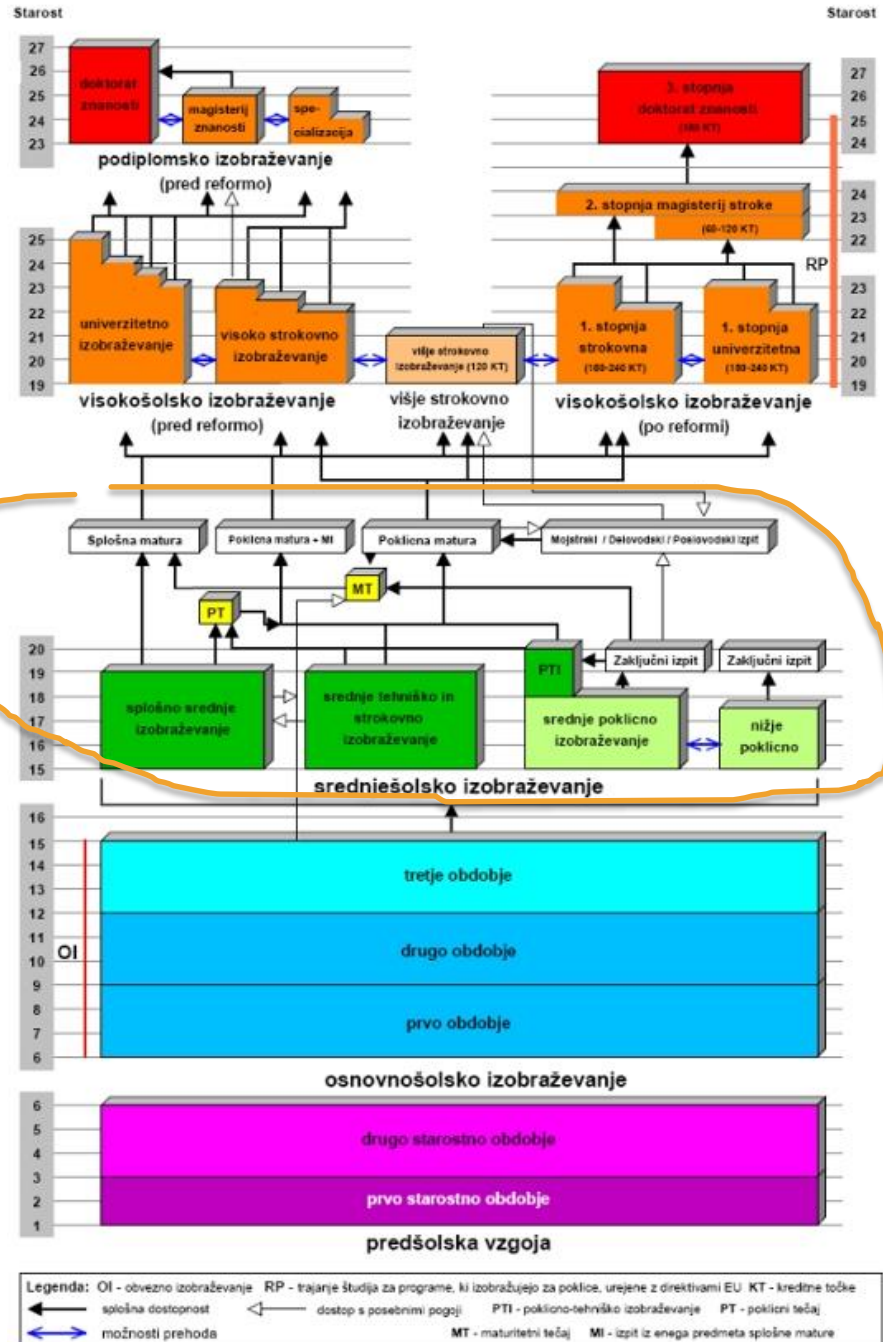
- ▶ Si vztrajen pri učenju?
- ▶ Se redno učiš? Koliko se učiš?
- ▶ Poslušáš in sodeluješ pri pouku?
- ▶ Deláš domače naloge?
- ▶ Se znaš odpovedati zabavi v prid učenju?
- ▶ Si zbran pri delu?
- ▶ Učne navade so pomembne predvsem tekom tvojega šolanja, saj zahtevnejše šole zahtevajo veliko sprotnega dela.
- ▶ Kasneje pridejo bolj do izraza delovne navade, npr. odlašanje z zadolžitvami (ali ne), točnost, samoizobraževanje, natančnost, pozornost pri delu, organiziranost dela, ustrezno razporejanje s časom ...
- ▶ Zapomni si: ne uči se samo za en poklic! Veliko znanja je prenosljivega.

Kakšno delo mi odgovarja in katera področja me zanimajo?

- ▶ Ti odgovarja delo, ki je praktično naravnano, kjer delaš z rokami?
 - ▶ Kaj pa delo, kjer so potrebni miselni napor, sposobnost analiziranja in opazovanja?
 - ▶ Ali bi opravljal delo, kjer pomagaš, učiš, svetuješ, zdraviš?
 - ▶ Kaj pa poklic, kjer so potrebne veščine poslovanja, trgovanja, ekonomije?
 - ▶ Ti odgovarja administrativno delo? Ali raje ustvarjaš?
- ▶ kmetijstvo
 - ▶ živilstvo
 - ▶ veterina
 - ▶ rudarstvo
 - ▶ metalurgija
 - ▶ strojništvo
 - ▶ elektrotehnika
 - ▶ kemija
 - ▶ steklarstvo
 - ▶ optika
 - ▶ tiskarstvo in mediji
 - ▶ papirništvo
 - ▶ gozdarstvo
 - ▶ lesarstvo
 - ▶ tekstilstvo
 - ▶ turizem
 - ▶ gostinstvo
 - ▶ kultura, umetnost
 - ▶ zdravstvo
 - ▶ policija

Pot do želenega poklica

- ▶ Ali obstaja šola za izbrani poklic? Katera?
- ▶ Kakšni so pogoji vpisa?
- ▶ Ali imam učne navade, ki so potrebne za uspešen zaključek te šole?
- ▶ Ali imam zdravstvene omejitve za opravljanje izbranega poklica?
- ▶ Kaj še lahko storim zdaj, da bi bil pri vpisu in pri delu na izbrani šoli čim bolj uspešen?

Shema
šolskega
sistema v
Sloveniji

NIŽJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

- ▶ trajanje: 2 leti
- ▶ zaključena OŠ obveznost ali najmanj 7 r. OŠ
- ▶ poudarek na praktičnem učenju
- ▶ zaključni izpit

SREDNJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

- ▶ trajanje: 3 leta (teorija : praksa = 2 : 3)
- ▶ veliko praktičnih znanj, razvijanje poklicnih sposobnosti in spretnosti za samostojno opravljanje poklica
- ▶ zaključni izpit
- ▶ možno nadaljevanje 3 + 2

POKLICNO TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE (t.i. „3 + 2“)

- ▶ trajanje: 2 leti
- ▶ poklicna matura
- ▶ enaka izobrazba kot 4-letno strokovno izobraževanje
- ▶ nadaljevanje mogoče v:
 - ▶ programih višjih strokovnih šol,
 - ▶ visokošolskih strokovnih programih,
 - ▶ univerzitetnih programih (nekateri primeri; določen dodatni predmet iz nabora splošne mature)

TEHNIŠKO IN STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

- ▶ trajanje: 4 leta
- ▶ poklicna matura
 - ▶ obvezni del: SLO, strokovni predmet
 - ▶ izbirni del: MAT ali TJA, 4. predmet (izpit, seminar, izdelek)
- ▶ pripraviti za:
 - ▶ visokošolsko izobraževanje
 - ▶ zaposlitev
- ▶ nadaljevanje mogoče v:
 - ▶ programih višjih strokovnih šol,
 - ▶ visokošolskih strokovnih programih,
 - ▶ univerzitetnih programih (nekateri primeri; določen dodatni predmet iz nabora splošne mature)

GIMNAZIJSKI PROGRAMI

- ▶ trajanje: 4 leta
- ▶ priprava za nadaljnje izobraževanje, spodbuja ustvarjanost, razvija znanja in osebnostne lastnosti za uspeh v poklicu
- ▶ matura
 - ▶ obvezni del: SLO, MAT, TJ
 - ▶ izbirni del: 2 predmeta po izbiri
- ▶ predmetnik (obvezni del, izbirni predmeti, OIV)
- ▶ splošna/strokovne gimnazije
 - ▶ ekonomska: ekonomija, podjetništvo, poslovna informatika
 - ▶ tehniška: strojništvo, računalništvo, naravoslovje, tehnika
 - ▶ umetniška: glasbena, plesna, likovna in dramsko-gledališka smer

Kje najti podatke o šolah, poklicih

- ▶ starši, znanci
- ▶ šola: svetovalni delavki
- ▶ dijaki, študentje
- ▶ študijska knjižnica: CIPS
- ▶ literatura: knjige, brošure, časopisi ...

- ▶ internet:
 - ▶ www.ess.gov.si (Zavod RS za zaposlovanje)
 - ▶ www.mojaizbira.si
 - ▶ www.izida.si
 - ▶ www.srednjesolskivpisnik.si

ime:
prejelo:
PRIJAVI SE

POKLICNI KAŽIPOT

Kažipot je namenjen iskanju izobrazbe za pridobitev poklica ter znanj za poklic in razvoj kariere. V pomoč je osnovnošolcem, srednješolcem, staršem, odraslim in strokovnim delavcem.

Šole in drugi izvajalci (school icon)

Programi (person with book icon)

Poklici (person with gear icon)

Moja mapa (person with book icon)

Še ne veš kam? Oglej si kje vse se lahko izobražuješ...

Imaš izbrano šolo? Oglej si kje se lahko izšolaš za poklic...

Imaš izbran poklic? Oglej si poklice, ki te zanimajo...

Shrani v svojo mapo in šibaj. Vse zbrane informacije shrani v svojo mapo...

vse dropdown menu

vse dropdown menu

vse dropdown menu

MOJA IZBIRA.SI Še ne veš kaj te zanima? Igraj igro in raziskuj svoj interese.

LISBOA 2010 EuroSkills OLIMPIJADA POKLICEV

ZA SVETOVALCE Orodja za svetovalce. STROKOVNA GRADIVA, ZAKONODAJA, UPORABNE POVEZAVE, SLOVAR IZRAZOV

mnenja
dijakov o šolah

dijaški domovi

štipendije

deficitarni
poklici & službe

splošno

Prijava v eNovice

Tvoj email:

pošlji

Partnerske strani

Srednješolski vpisnik

Dijaki vseh srednjih šol in gimnazij odgovarjajo na vprašanja učencev 8. in 9. razredov, ki se pripravljajo na vpis.

Mnenja dijakov srednjih šol in gimnazij

Anketrali smo dijake in jih namesto vas povprašali je vzdušje na njihovi šoli, koliko se v povprečju učijo, kje dovijo zapise in literaturo, kateri predmeti so najtežji, na katerih predmetih je največji poudarek, koliko prostega časa jim ostane in kako ga izkoristijo. [Več ...](#)

Datumi, ki jih ne sme spregledati bodoči dijak

Poleg novosti in stresa, ki ga povzroča vpis v nove hrame učenosti, so tukaj tudi roki, na katere morate biti še posebej pozorni. Kaj morate oddati prijavo v želen srednješolski program, kdaj boste izvedeli ali ima šola, na katero se želite vpisati, omejitve vpisa, kdaj boste pisali posamezne predmete. [Več ...](#)

NAGRADNA
IGRA

Dijaški domovi

Nekateri izmed vas imajo tako srečo, da bodo imeli do nove srednje šole ali gimnazije le nekaj minut hoje, spet drugi se boste vozili z vlakom ali avtobusom. Za tiste, ki pa se nameravate šolati v še bolj oddaljenem kraju, pa imate le eno možnost - to je djaški dom. [Več ...](#)

Ministrstvo o trendu poklicev prihodnosti

Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve smo povprašali kakšne so razmere na slovenskem trgu dela. Trenutno stanje kaže veliko ponudbo kadrov družboslovnih usmeritev, največji pa je primanjkljaj med poklici v okviru naravoslovno tehniških usmeritev. [Več ...](#)

Štipendije

Na vojo so Zoisove štipendije, republiške štipendije in pa različne vrste kadrovskih štipendij. Zoisove in republiške podeljuje Zavod republike Slovenje za zaposlovanje, kadrovske pa zainteresiran bodoči delodajalec. V nadaljevanju preberite, kako lahko pridobite štipendijo. [Več ...](#)

Prvič na delo preko servisa

Če boste hoteli z delom zaužiti nekaj finančne samostojnosti se boste prej ali slej znašli pred vrati mladinskega ali študentskega servisa, zato smo zbrali nekaj pomembnih podatkov o tem kako se vpisati na servis, kdaj naročiti napotnico, kakšna dela so na vojo in koliko so plačana, kakšne ugodnosti lahko koristite preko servisa. [Več ...](#)

Upravljanje z denarjem

Prehod iz osnovne na srednjo šolo bo opazen tudi na finančnem področju. Do sedaj so z vašim denarjem upravljali starši, sedaj pa se boste s tem spopadli sami. Kaj so torej vaši izdatki in prihodi? Kako jih uskladiti? Kakšne možnosti varčevanja imamo? [Več ...](#)

Premagajte stres v šoli

Spraševanja, trje testi v enem tednu in grožnje s »popravki« bodo pripomre k temu, da boste pod nenehnim pritiskom. Dejstvo je, da se stresnim situacijam ne boste izognili. Naučite se kako stresne situacije obvladovati. [Več ...](#)

Kaj pomeni NPI, SPI, SSI?

Prehod iz osnovne na srednjo šolo bo opazen tudi na finančnem področju. Do sedaj so z vašim

Merila za izbiro v primeru omejitve vpisa

- ▶ zaključne ocene vseh obveznih predmetov v 8. in 9. razredu (največ 180 točk).
- ▶ umetniške gimnazije: opravljanje preizkusa glasbene nadarjenosti
- ▶ športna gimnazija:
 - ▶ zaključne ocene vseh predmetov v 8. in 9. r.
 - ▶ športni dosežki
 - ▶ status športnika → +10 točk
- ▶ v primeru istega števila točk: rezultati NPZ (matematika, slovenščina)
 - ! LETOS IZJEMOMA SPREMEMBA (NPZ se ni pisal)

POKLICNI BAROMETER - zanimivosti

- ▶ Povzeto z: https://www.ess.gov.si/za_medije/sporocila_za_javnost/rezultati-poklicnega-barometra-2019
- ▶ Raziskava, ki za leto 2020 za 177 poklicev napoveduje predvidena razmerja med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela.

POKLICNI BAROMETER - zanimivosti

Presežni poklici v Sloveniji

SLOVENIJA		
Arhitekti	Novinarji	Strokovnjaki v kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu
Filozofi, zgodovinarji in politologi	Poslovni sekretarji	Tajniki
Fotografi	Prevajalci, tolmači, lektorji in drugi jezikoslovci	Telefonisti
Glasbeniki, pevci, skladatelji	Referenti v turističnih in potovalnih agencijah	Uradniki na bankah, poštah za denarno poslovanje
Grafični in multimedijski oblikovalci	Strokovni sodelavci za oblikovanje, dekoraterji, aranžerji	

Presežni poklici za območno službo Novo mesto

OBMOČNA SLUŽBA NOVO MESTO		
Delavci za preprosta kmetijska dela na mešanih kmetijah	Poslovni sekretarji	Tajniki
Filozofi, zgodovinarji in politologi	Prevajalci, tolmači, lektorji in drugi jezikoslovci	Tehniki za informacijsko-komunikacijsko tehnologijo
Grafični in multimedijski oblikovalci	Sestavljalci električne in elektronske opreme	Telefonisti
Novinarji	Sociologi, antropologi	

KAM in KAKO

- ▶ <https://www.ess.gov.si/ncips/kam-in-kako>

Kam in kako

Bi radi izvedeli, kateri poklici so primerni za vas? Želite spoznati poklice, ki jih še ne poznate? Vse to lahko preverite s pomočjo računalniškega programa Kam in kako.

POVABLJENI, DA VPRAŠALNIK REŠITE 😊

Kam in kako je pripomoček za raziskovanje, razvoj in izpopolnjevanje vaših možnosti v karieri.

Na voljo vam je
POVSEM PRENOVLJEN PROGRAM
Preizkusite ga!

Računalniški program, ki vam pomaga raziskati poklice. Na podlagi vprašalnika poišče poklice, ki bi bili za določeno osebo primerni oz. se ujemajo s podanimi odgovori na vprašanja o interesih itd.

“Če bom izbral/a poklic, ki me veseli, mi ne bo nikoli potrebno ‘delati’.”